

Rapportage Second Opinion uitbesteding Participatiewet Aalten

drs. Dirk Langedijk

Langedijk Samen Werken aan Oplossingen (Langedijk SWO)

17 mei 2016

SWO

Second Opinion uitbesteding Participatiewet Aalten

Inleiding

De gemeente Aalten wil de uitvoering van de Participatie en de Wsw (grotendeels) uitbesteden aan een derde partij. Als mogelijke uitvoerders zijn twee organisaties in beeld: SDOA en Laborijn. Aan beide organisaties is gevraagd een aanbieding te doen. Deze aanbiedingen worden behandeld in de Notitie structurele uitvoering taken Participatiewet vanaf 1 januari 2017. De second opinion toetst de conclusies met betrekking tot de keuze voor een uitvoerder van deze notitie op basis van de in dezelfde notitie genoemde uitgangspunten. Daarnaast gaat het in op de positionering van de arbeidscontracten van de Wsw-ers en het zelf aansturen van de groenmedewerkers.

Toetsingskader

Met betrekking tot het uitbesteden van onderdelen van de Participatiewet hanteert de gemeente Aalten als een soort toetsingskader de volgende uitgangspunten.

- Het minimabeleid, de bijzondere bijstand en schuldhulpverlening maken integraal onderdeel uit van de dienstverlening met de WMO. Aalten wil dat zo houden.
- Aalten wil zelf het beleid bepalen.
- Aalten begeleidt (voorkoming van sociaal isolement, sociale activering en vrijwilligerswerk) uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt deels zelf en wil dat zo houden.
- Aalten zoekt een oplossing voor de integrale Wsw.

Daarnaast is relevant wat de kosten en mogelijke risico's van de uitvoering zijn, hoe gekeken wordt naar regionale samenwerking en naar het klantperspectief.

De aanbiedingen

Hieronder is schematisch weergegeven hoe de aanbiedingen scoren op het toetsingskader.

	SDOA	Laborijn
Eigen uitvoering onderdelen P-wet	Na twee jaar alleen integraal afnemen. Geen ruimte Aalten voor eigen uitvoering.	Modulair inkopen mogelijk voor taken anders dan re-integratie. Ruimte Aalten voor eigen uitvoering.
Zelf beleid bepalen	(Verplichte) deelname GR beperkt mogelijkheden eigen beleid Aalten. Bij variant GR light meer ruimte eigen beleid Aalten.	(Verplichte) deelname GR beperkt mogelijkheden eigen beleid Aalten. Bij variant GR light meer ruimte eigen beleid Aalten.
Zelf begeleiden	Na twee jaar alleen integraal afnemen. Geen ruimte Aalten voor eigen begeleiding.	Modulair inkopen mogelijk voor taken anders dan re-integratie. Ruimte Aalten voor eigen begeleiding.
Integrale uitvoering Wsw	Alleen deta en PIOF.	Integraal aanbod.
Kosten	€ 1,65 M P-wet. Deta Wsw pm.	€ 1,4 M P-wet inclusief Wsw.
Risico's	Kosten uitvoering Wsw onbekend. Tekorten GR bij deelname ook voor rekening Aalten.	Tekorten GR bij deelname ook voor rekening Aalten.
Regionale samenwerking	Succesvolle aanpak uitstroom	Succesvolle aanpak uitstroom en detachering Wsw. Economisch perspectief groter in west.
Klantperspectief	Geheel nieuwe situatie.	Deels nieuwe situatie.

Hieronder zijn de onderdelen van het toetsingskader gewaardeerd.

- ++ zeer positief
- + positief
- o neutraal
- negatief
- zeer negatief

	SDOA	Laborijn
Eigen uitvoering onderdelen P-wet	--	+
Zelf beleid bepalen bij "gewone" GR	-	-
Zelf beleid bepalen bij variant GR light	+	+
Zelf begeleiden	--	+
Integrale uitvoering Wsw	-	++
Kosten	--	+
Risico's	-	o
Regionale samenwerking	+	+
Klantperspectief	o	+

Uit bovenstaande blijkt dat uitbesteden bij SDOA grotendeels negatief scoort en uitbesteden aan Laborijn op vrijwel alle punten positief scoort als gekozen wordt voor de light-variant van de WGR. Onduidelijkheid over de kosten is vertaald in – op dit onderdeel. Ten aanzien van de (verplichte) deelname aan de GR is er geen verschil tussen de beide aanbiedingen en is dit (dus) geen variabele maar een vaststaand gegeven. Een alternatief binnen het publieke domein is er niet. Uitbesteding aan een private partij leidt mogelijk tot meer vrijheid maar scoort wellicht lager op financiën (risico- en winstopslag) en risico's (faillissement), nog los van fiscale en juridische nadelen (aanbesteding).

Werkgeverschap en groen

De voor- en nadelen die genoemd worden ten aanzien van het werkgeverschap zijn logisch en de keuze voor het zelf in dienst nemen is ons inziens een juiste. Ter nadere relativering van de nadelen bij zelf in dienst nemen: bij het onderbrengen van de arbeidscontracten speelt de discussie met betrekking tot verwevenheid (zoals werkkleding) ook. En ook in een stichting zal er discussie ontstaan over de aard van het dienstverband.

Veel gemeenten kiezen er voor om de Wsw-medewerkers in het groen zelf aan te sturen, los van de discussie over het formele werkgeverschap. Het biedt de gemeente meer vrijheid met betrekking tot de inzetbaarheid. Aandachtspunten zijn mogelijke investeringen (aanpassing huisvesting), adequate begeleiding, activiteiten in de wintermaanden en hoe om te gaan met krimp van de populatie door natuurlijk verloop. De mogelijke extra kosten van huisvesting, maar ook van (afschrijving van) materieel, brandstof en verzekeringen en van werkkleding en persoonsgebonden uitrusting ontbreken nu of maken wellicht onderdeel uit van de posten "exploitatiekosten" en onvoorzien. Een extra interne check op deze bedragen lijkt ons verstandig.

Conclusies

Op basis van bovenstaande komen wij tot de volgende conclusies:

- Inkoop bij Laborijn is te prefereren boven inkoop bij SDOA. De aanbidding van Laborijn scoort significant beter.
- Een DVO geeft meer vrijheid dan deelname in een GR. De light-variant biedt meer ruimte voor eigen gemeentelijk beleid.
- De keuze voor het als gemeente zelf in dienst nemen van Wsw-ers in plaats van in een (gemeentelijke) stichting is logisch.
- Het zelf aan sturen van groenmedewerkers biedt de mogelijkheid zelf te sturen op inzetbaarheid. Het kent wel een aantal randvoorwaarden zoals het borgen van begeleiding en van werk in de wintermaanden. Wij bevelen een extra check aan op de begroting zelf groen uitvoeren.